

АНАЛІЗ СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Досвід багатьох країн світу показує доцільність залучення інвестицій. Актуальність обраної теми полягає в тому, що сьогодні від стану інвестиційного клімату залежать стан виробництва, положення і рівень технічної оснащеності основних фондів підприємств національного господарства, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних і екологічних проблем.

Інвестиційний клімат являє собою сукупність чинників, які бере до уваги інвестор, приймаючи рішення щодо здійснення інвестицій. У законодавчих актах інвестиційний клімат визначають як сукупність економічних, правових, регуляторних, політичних та інших факторів, які в кінцевому рахунку визначають ступінь ризику капіталовкладень і можливість їх ефективного використання.

Оцінювання інвестиційного клімату коливається в межах від сприятливого до несприятливого. Сприятливим вважається інвестиційний клімат, що сприяє активній інвестиційній діяльності, яка стимулює прибутки капіталу. Несприятливий інвестиційний клімат підвищує ризик для інвесторів, що призводить до відтоку капіталу та зменшення інвестиційної діяльності. Таким чином, забезпечення сприятливого інвестиційного клімату – це здатність держави управляти інвестиційною активністю в часі та в конкретних напрямках.

Оцінювання інвестиційного клімату, що є ринковим інструментом оптимізації потоку інвестицій, широко поширено в усьому світі. Оцінка здійснюється консалтинговими фірмами, банками, державними органами, незалежними агентствами. Об'єктом дослідження найчастіше є країни і лише в окремих випадках – регіони всередині країни.

Для оцінювання сучасного інвестиційного клімату в Україні звернемо увагу на міжнародні рейтинги ведення бізнесу та конкурентоспроможності, які відображають загальносвітові тенденції та порівнюють розвиток певної економіки країни із загальносвітовими тенденціями та з іншими економіками за основними показниками (табл. 1).

Як можна побачити з таблиці 1, Україна займає останні позиції у рейтингах, що є ознакою несприятливого інвестиційного клімату. Крім того слід відмітити негативну тенденцію за всіма рейтингами (покращення ситуації на 2 позиції у рейтингу The Doing Business не є значним), що свідчить про те, що національна економіка з кожним роком стає все менш привабливою для іноземних інвесторів. На думку міжнародних аналітиків, однією з найбільших проблем економіки України є необхідність поліпшення діяльності суспільних інститутів. Рівень бюрократизму та урядового регулювання бізнесу в Україні бізнесмени вважають одним з найвищих у світі. Це зумовлює необхідність захисту прав власності та мінімізації ризиків у залученні коштів і стимулюванні інвестиційної діяльності в країні.

Таблиця 1. - Міжнародні рейтинги: їх суть та місце України

Показник	Роки					Пояснення
	2007	2008	2009	2010	2011	
1	2	3	4	5	6	7
Корупційний індекс організації (Transparency International)	99 позиція зі 163	118 позиція зі 180	134 позиція з 180	146 позиція зі 180	152 позиція з 182	Індекс корупційності
Рейтинг ведення бізнесу (The Doing Business)	124 позиція зі 155	118 позиція зі 179	139 позиція зі 178	147 позиція зі 181	145 позиція зі 183	Рейтинг ведення бізнесу (легкість відкриття компанії, ліцензування, найму працівників, реєстрація власності, отримання кредиту, захист інтересів інвесторів)

Продовження таблиці 1.

1	2	3	4	5	6	7
Рейтинг конкурентоспроможності (World Competitiveness Yearbook)	46 позиція з 55	46 позиція з 55	54 позиція з 55	54 позиція з 56	57 позиція з 59	Дослідження конкурентоспроможності (стан економіки, ефективність уряду, ефективність бізнесу та стан інфраструктури)
Індекс економічної свободи (Heritage Foundation)	99 позиція зі 157	125 позиція з 161	133 позиція зі 157	162 позиція з 179	163 опозиція з 179	Визначення рівня свободи економіки (ділова, торгова, фінансова, грошово-кредитна, інвестиційна, фінансова, трудова свобода, свобода від уряду, від корупції, захищеність прав власності)
Індекс глобальної конкурентоспроможності економіки (World Economic Forum)	69 позиція зі 125	73 позиція зі 131	73 позиція зі 131	82 позиція зі 133	89 позиція з 139	Оцінка конкурентоспроможності (якість інституцій, інфраструктура, макроекономічна стабільність, розвинутість фінансового ринку)

Отже, гарний інвестиційний клімат є однією з умов науково-технічного прогресу. Науковий потенціал країни, який раніше відрізнявся світовим рівнем досягнень в різних сферах фундаментальної науки і техніки, з відновленням інвестиційної активності отримає нові можливості для розвитку. Ефективно вирішити проблему зниження ресурсо- і енергоємності можна тільки шляхом широкого упровадження нових технологій, з'єднати інтереси наукових досліджень і практики через потреби ринку.